

ÅRSRAPPORT 2012

DET PRAKTISK-TEOLOGISKE SEMINAR
Godkjent av PTS-styret 26.2.2013

INNHold

1. HOVEDMÅL, UTFORDRINGER OG SATSNINGSOMRÅDER.....	3
2. UTDANNING	4
Grunnutdanning.....	4
Etter- og videreutdanning	6
3. FAGUTVIKLING, FORSKNING OG FORMIDLING	7
Intern fagutvikling og forskning.....	7
Formidling	9
Faglig samarbeid	9
4. REKRUTTERING	10
5. ORGANISERING OG PERSONALARBEID	10
Styre.....	10
Administrasjon	11
Personale.....	11
6. ØKONOMI	14
Samlet ressursbruk på de ulike områdene	16

INNLEDNING

Årsrapporten for 2012 er utformet i tråd med føringene i tildelingsbrevet fra Departementet. Med henvisning til målene for virksomheten beskriver den først aktiviteten inneværende år. Deretter gjengis de resultatene som er nådd. Resultatene blir så vurdert og sett i lys av resultatindikatorer. Årsrapporten korresponderer med langtidsplanen og årsbudsjettet.

1. HOVEDMÅL, UTFORDRINGER OG SATSNINGSOMRÅDER

Seminaret hovedmål: *Det praktisk-teologiske seminar skal gi prestekandidater, prester og andre teoretisk og praktisk utdanning, samt drive forskning og utviklingsarbeid. Seminaret skal gi studentene kunnskap, ferdigheter og holdninger som kreves for å utøve prestatjeneste i Den norske kirke. Seminaret skal samarbeide om dette med biskopene, andre kirkelige organer, universitetssektoren og andre institusjoner som driver praktisk kirkelig utdanning.*

Tildelingsbrevet nevnte følgende mål for PTS og KUN i 2012:

- 1. Gi praktisk-teologisk grunnutdanning for teologiske kandidater.**
- 2. Institusjonene skal tilby etter- og videreutdanning.**
- 3. Gi studenter på grunn- og etterutdanningsnivå kunnskaper, ferdigheter og holdninger som fører til motivasjon og forutsetninger for prestatjeneste i Den norske kirke.**
- 4. Innrette deler av sin fagutvikling mot trosopplæring og gudstjenesteliv.**
- 5. Virksomheten ved KUN skal særlig kjennetegnes ved at det vektlegges stedefølelse, samisk kultur og tverrfaglig samarbeid.**
- 6. PTS, herunder KUN, skal ha en intern organisering og oppgavefordeling som sikrer effektivitet og kvalitet og en tilfredsstillende styring og kontroll med seminarets samlede virksomhet.**
- 7. PTS skal drive målrettet personalplanlegging og ellers sikre motiverende og endringsvillig arbeidsmiljø.**

I PTS' egen plan ble det særlig fokusert på å:

- Integrere nytilsatt i sjelesorg i fagmiljøet.
- Legge til rette for at fire pågående doktorgradsavhandlinger kan avsluttes i 2012/13.
- Sikre oppfølging av aktiviteter som er i gang innen rekruttering i prosjektperioden 2008-2012.
- Bidra til god oppfølging av studiereformen.

GJENNOMFØRING og VURDERING

Seminaret har i lang tid vært opptatt av sin framtidige innplassering innenfor den nye kirkestrukturen som er under utvikling. Seminaret holder kontakt med de øvrige utdanningsinstitusjonene, særlig TF, og deltar på møter med KR og Bispemøtet om saken. Det kan ikke legges skjul på at situasjonen oppleves både uavklart og frustrerende fra seminarets side. En får et klart inntrykk av at arbeidet med framtidige kirkestrukturer finner sted uten at utdanningsinstitusjonenes rolle blir tematisert på annen måte enn i generelle og uforpliktende vendinger. Som den eneste institusjonen som i dag er eid av kirken, er naturlig nok seminarets framtidige rolle særlig sårbar. En ber departementet om å bidra med å legge til rette for at seminarets ressurser i det framtidige kirkebildet kan utnyttes på en mest mulig tjenlig måte.

2012 var for seminaret preget av betydelige endringer på personalsiden. To av seminarets ansatte fikk fornyet sine åremål, ny sjelesorglærer tiltrådte den 1. august, og ny stipendiat ble tilsatt med tiltredelse mars 2013. Rektor varslet sin avgang, og førsteamanuensis Sivert Angel ble konstituert som rektor for vårsemesteret 2013. Rektorstillingen vil bli utlyst våren 2013 med sikte til tilsetting i løpet av året.

Seminaret har i 2012 hatt for få studenter. Den svake studenttilgangen er urovekkende. Seminaret har i en årrekke investert mye i rekrutteringsvirksomhet, og oppnådd gode resultat i oppfølgingen av profesjonsstudentene, men utfordringer gjenstår som må finne sin løsning umiddelbart. Den viktigste forutsetningen for å komme videre er tettere og mer gjensidig forpliktende samarbeid med fakultetet. Seminarets rekrutteringsprofil har vært gjenstand for løpende drøftinger gjennom hele 2012, og mer offensiv profil vil bli iverksatt i 2013 (jfr. årsplanen).

På forskningssiden har seminaret lagt til rette for at pågående doktorgradsarbeid blir avsluttet best mulig innenfor de stipulerte tidsrammene. Seminaret hadde en disputas i 2011. En innlevering fant sted i januar 2013; en ny er forespeilt våren 2013, og ytterligere to avventes innenfor utløpet av 2013. En følge vil være at alle ansatte i faglige stillinger i løpet av 2013 forhåpentligvis vil inneha førstekompetanse. Det frigjør

forskningsaktivitet ved seminaret blant annet til fellesprosjekter med tydelig og direkte relevans for kirkelig virksomhet.

På videreutdanningssiden rår det for øyeblikket en del usikkerhet. En varslet omorganisering av virksomheten i regi av Kompetanserådet vil, etter det seminaret forstår, sikre bedre kontakt mellom arbeidsgiver og arbeidstaker på dette feltet, men skaper usikkerhet omkring utdanningsinstitusjonenes rolle og muligheter innenfor virksomheten. Om en tar i betraktning de klare begrensningene som knyttes til faglighet i Norge innenfor praktisk teologi, består hovedutfordringen, slik seminaret forstår det, først og fremst i å utnytte den begrensede fagligheten som tross alt finnes, på best mulig vis. En ber departementet om drøftinger av dette spørsmålet så raskt som mulig, og under enhver omstendighet før ny organisering av virksomheten blir initiert.

Seminaret har gjennom lengre tid hatt særskilt fokus på fagutvikling innenfor gudstjenesteliv og trosopplæring. I tråd med dette har seminaret bidratt aktivt innenfor videreutdanning på begge disse feltene, og planlegger videre oppfølging i de kommende årene. Seminaret tar sikte på å være sentral bidragsyter i det planlagte videreutdanningstiltaket for trosopplærere, og har utlyst sentralt homiletikkurs med oppstart 2013. Seminaret utvikler også forskningssøknad innenfor trosopplæring, hvor alle faglig ansatte vil delta.

2. UTDANNING

Hovedmål 1, 2 og 3 ihht tildelingsbrev: Seminaret skal

- gi praktisk-teologisk grunnutdanning for teologiske kandidater
- tilby etter- og videreutdanning
- i studenter på grunn- og etterutdanningsnivå kunnskaper, ferdigheter og holdinger som fører til motivasjon og forutsetninger for prestatetjeneste i Den norske kirke

Seminarets mål:

- Seminaret tilbyr avsluttende praktikum (TEOL4020) hvert semester, 4. semester (TEOL2010) hvert vårsemester og 9. semester (TEOL4010) hvert høstsemester.
- Seminaret tilbyr løpende etter- og/eller videreutdanningskurs med tema tilpasset kompetansen som finnes ved Seminaret og etterspørselen i Kirken.
- Seminaret arbeider kontinuerlig for at kvaliteten på undervisningstilbudene er høy og gir studenter og deltakere kompetanse og motivasjon til kirkelig tjeneste
- Seminaret samarbeider med relevante kirkelige utdanningsinstitusjoner der det er tjenlig.

Grunnutdanning

PTS gir 1/6 av undervisningen innenfor cand.theol.-graden ved Det teologiske fakultet. To av tre praktikumsemner er emner hvor teoretiskumsfag og praktikumsfag undervises integrert.

Mål: PTS tilbyr tre emner innenfor cand.theol.-graden: Våren: TEOL2010 Teologi i praksis I (4. semester) og TEOL4020 Teologi i praksis III (Avsluttende praktikum). Høsten: TEOL4010 Teologi i praksis II (9. semester) og TEOL4020, avsluttende praktikum.

Undervisning grunnutdanning

- TEOL2010, som inneholder menighetspraksis, ble gjennomført for andre gang i 2012. Åtte studenter fullførte emnet. En student fullførte menighetspraksisperioden som inngår i emnet.
  - TEOL4010, som inneholder institusjonspraksis, ble også gjennomført for andre gang i 2012. Fire studenter, fullførte emnet.
  - TEOL4020: Til sammen ni studenter fullførte TEOL4020, avsluttende praktikum i 2012 (fem om våren, fire om høsten). I tillegg fullførte én student stiftspraksis i høstsemesteret, men bestod ikke avsluttende praktikum. I tillegg til studentene på TEOL2010, 4010 og 4020 fullførte én student det gamle integrert praktikum, TEOL4501, med to praksisperioder, én student tok spesialemnet TEOL4012 Praktisk teologi med institusjonspraksis, og én student fullførte spesialemnet TEOL4030 Praktisk teologi med menighetspraksis og institusjonspraksis.
- Emnene som seminaret har ansvaret for, blir kontinuerlig evaluert av studenter og stab. Emnene blir dessuten gjort til gjenstand for drøftinger i Samarbeidsutvalget.

VURDERING: Kandidatproduksjonen i 2012 var for lav sett i lys av måltallene som benyttes for virksomheten. Resultatet for 2012 er 19 ekvivalenter (jfr. tabell under), normtallet er 25. Dette lave tallet kommer etter et godt år i 2011 da resultatet var 35,5. Studenter i små studentgrupper får imidlertid særdeles god oppfølging, og evalueringene er da også i samsvar med dette svært positive. En kan i dag slå fast at studiereformen for seminarets virksomhet har gitt viktige positive resultat. Integrasjonen mellom seminarets og fakultetets fagportefølje på 4. semester har imidlertid et forbedringspotensiale, som blir fulgt opp.

Praksisorganisering

Det er etablert tett kontakt med en del menigheter/veiledere som tar imot studenter i menighetspraksis. 9.1. ble det gjennomført en opplæringsdag. Diakonhjemmet er i ferd med å opparbeides som ny hovedpraksis plass for institusjonspraksis. I tillegg brukes Oslo fengsel, og Forsvaret. To studenter hadde praksis på sykehuset våren 2012 og to om høsten. To studenter hadde praksis i fengselet høsten 2012, ingen i Forsvaret.

I avsluttende semester samarbeider PTS med VTP og bispedømmene om stiftspraksis. I 2012 har PTS hatt stiftspraksisstudenter i Oslo (5), Borg (2), Tunsberg (2), Nidaros (1). (Se faglig samarbeid under.)

VURDERING: Praksisgjennomføringen på 4. og 9. semester har vært god. Spesialstudenter (utenom 4. og 9. semester) krever ekstra innsats av seminaret, men det er nødvendig å gjøre slike tilpasninger for å kunne tilby løsninger for motiverte studenter som kommer til den praktisk-teologiske utdanningen ad ymse veier. Samarbeidet med bispedømmene om stiftspraksis er i det store og hele tilfredsstillende, men fordeling av arbeidsoppgaver mellom seminaret og bispedømmenes O-samlinger er fortsatt uavklart. Det er også stadig gjentakende at praksismenighetene ikke helt vet at stiftspraksiskandidatene skal gjennomføre en selvstendig vikartjeneste (riktignok med veiledning).

Timeplan og studieplan

Det utvikles en detaljert timeplan for alle emner hvert semester. Timeplanens grunnstruktur, som tar utgangspunkt i seminarets pedagogiske profil med høy obligatorisk deltakelse og studentaktiverende arbeidsformer, er lik fra semester til semester. Antallet ressursforelesninger i de ulike fagene ligger fast. Antallet gudstjenester som holdes på avsluttende praktikum varierer noe med antallet studenter. Ekskursjonen for 4. semester og avsluttede praktikum gikk til Moskva våren 2012. Høsten 2012 var avsluttede praktikum på besøk til Berlin, med støtte av Sjømannskirken. Turene bidrar til å gi studentene et utvidet perspektiv på kirkelig tjeneste, samtidig som de gir mulighet for å videreutvikle sosiale relasjoner internt i studentgruppene, og mellom lærer og student.

Studieplanen som gir en samlet oversikt over hele studietilbudet ved PTS, er aktivt i bruk som arbeidsdokument for studentene. Den ble noe revidert hvert semester i 2012.

VURDERING: Seminaret mener studieplan og timeplan slik de er utviklet gjennom de 10 siste årene, er blitt tjenlige redskaper for å gjennomføre en undervisning som gir studentene så vel motivasjon som kunnskap, holdinger og ferdigheter for prestatetjeneste i DnK.

Gudstjenesteliv i Domus Theologica

PTS har sammen med teologisk studentutvalg (TSU) og studentprestene vært med på å revitalisere gudstjenestelivet i Blindernveien 9 i 2012. PTS gjennomfører også morgenbønner alle dager når det er undervisning.

VURDERING: Morgenbønnene inngår som et viktig innslag i seminarets løpende virksomhet. Deltagelsen bidrar til å etablere religiøs praksis som en kan dra veksler på i framtidig kirkelig tjeneste. Dessuten styrker medvirkningen fellesskapet ved seminaret. For miljøet på Domus Theologica som helhet er det i tillegg viktig at det jevnlig feires gudstjenester i kapellet. Det arbeides med å øke oppslutningen om virksomheten.

Studenter ved PTS 2012 (praksis gjennomført)

PTS	2012 (tall for 2011 i parentes)		
	Menn	Kvinner	Totalt
TEOL2010 (4. semester), vår	4 (9)	5 (5)	9 (14)
TEOL4010 (9. semester), høst	2 (3)	2 (4)	4 (7)
Totalt 4. og 9. semester	6 (12)	7 (9)	13 (21)
Spesialordning én praksisperiode, vår	0 (1)	1 (0)	1 (1)
Spesialordning én praksisperiode, høst	0 (0)	0 (1)	0 (1)
Totalt spes. én praksisperiode	0 (1)	1 (1)	1 (2)

TEOL4020, avsluttende, vår	3 (9)	2 (5)	5 (14)
TEOL4020, avsluttende, høst	3 (2)	2 (6)	5 (8)
Totalt avsluttende	6 (11)	4 (11)	10 (22)
Spesialordning to praksisperioder, vår	1 (1)	1 (1)	2 (2)
Spesialordning to praksisperioder, høst	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Totalt spes. to praksisperioder	1 (1)	1 (1)	2 (2)
TOTALT emner med én praksisperiode	6 (13)	8 (10)	14 (23)
TOTALT avsluttende eller speialemer med to praksisperioder	7 (12)	5 (12)	12 (24)

Reglement

I forbindelse med revisjonen av cand.theol.-programmet må eksamensforskriften justeres. Forslag til endringer av reglementet ble sendt til Departementet i juni 2012.

Se sist i rapporten for en oversikt over tid brukt på grunnutdanning og andel av totalforbruk brukt på grunnutdanning.

Etter- og videreutdanning

Mål: Seminaret deltar i gjennomføringen av tre videreutdanningskurs. To kurs planlegges og utlyses høsten 2012. PTS deltar også i arrangering av etterutdanningstiltaket "Jervell-seminaret" våren 2012.

Presten som teolog og liturg i trosopplæringen

PTS har i 2012 vært hovedarrangør og Elisabeth Tveito Johnsen faglig ansvarlig for 10-poengskurset *Presten som teolog og liturg i trosopplæringen* som har arrangert to tredagerssamlinger; 16-17.4. og 24.-26.10. Fagråd for kateketikk har samarbeidet med PTS om kurset. 14 deltakere var med på første samling, 13 på andre. 12 kandidater avla eksamen.

Arbeidsveilederutdanning

PTS ved Marit Bunkholt har i samarbeid med Det teologiske fakultet hatt faglig ansvar for arbeidsveilederutdanningen som startet høsten 2009 og ble avsluttet våren 2012. Det teologiske fakultet har administrert utdanningen. Utdanningen ga de 23 deltakerne som fullførte 60 studiepoeng.

Gudstjenestereformkurs

Geir Hellemo har deltatt fra PTS i forberedelse og gjennomføring av det store gudstjenestereformkurset. Andre kursuke ble holdt i Drammen 20.-23. mars med ca. 80 deltakere.

Prest og teolog i praksis

Halvard Johannessen har deltatt i forberedelsen av nytt Prest og teolog-kurs som hadde søknadsfrist 15.9.2012 og har samlinger vår og høst 2013. Kurset, som er obligatorisk i masteren i praktisk teologi som nå begynner å uteksaminere kandidater, har fått rekordmange søkere. Det ser ut til at kurset får 45-50 deltakere.

Homiletikkurs

Sivert Angel har i 2012 planlagt homiletikkurs med oppstart høsten 2013 sammen med TF. Søknadsfrist er 15.3. 2013. Kurset fokuserer på muntlighet og vil blant annet hente inspirasjon fra amerikansk prekenkultur.

Jervell-seminaret

PTS var sammen med initiativtakere utenfra arrangør av Jervell-seminaret 21.5.2012. Leif Bremer og Anne Hilde Laland er ansvarlige for seminaret med rektor og kontorsjef ved PTS som støttespillere. Seminaret tiltrakk ca 130 deltakere om temaet "Den personlige Jesus" - bibeltekstene, livet og forkynnelsen. Festmiddagen samlet ca 80.

VURDERING: PTS har i 2012 vært særdeles aktiv på videre- og etterutdanningsiden. Den sentrale rollen PTS har spilt innenfor arbeidsveiledningen og gudstjenestekurset dokumenterer seminarets viktige rolle i kirkebildet. Det er vanskelig å forstå hvorfor kurset innenfor trosopplæring, som utvilsomt dekker et sentralt kirkelig behov, var godt annonsert, og holdt høy faglig kvalitet, ikke fikk flere deltakere. For øvrig merker en seg at en tradisjonell etterutdanningssamling (Jervell-seminaret), som ikke stiller faglige krav til deltakerne, fikk særdeles god oppslutning. Seminaret ser det som en av sine viktige oppgaver å være sentral aktør innenfor videre- og

etterutdanning.

PTS har i 2012 fått innbetalt 100.000 kroner i inntekter direkte fra Kompetanserådet til Trosopplæringskurset. Deltakelsen i Gudstjenestereformkurset og Prest og teolog i praksis ga seminaret refusjoner fra hovedarrangørene av kursene på hhv 175.801 og 24.049 kroner. For 2011 og 2012-innsatsen i AVU (som har fått støtten fra Sentralt etterutdanningsutvalg) fikk seminaret innbetalt fra TF nesten 69.498 kroner.

Se sist i rapporten for en oversikt over tid brukt på etter- og videreutdanning og andel av totalforbruk brukt på etter- og videreutdanning.

3. FAGUTVIKLING, FORSKNING OG FORMIDLING

Hovedmål 4 ihht tildelingsbrev

Seminaret skal

- innrette deler av fagutviklingen mot trosopplæring og gudstjenesteliv

Seminarets mål:

- Seminarets faglige kapasitet utnyttes effektivt til god undervisning samtidig som det bevares tilstrekkelig rom for forsknings- og utviklingsarbeid
- Seminaret har minst én ansatt som driver faglig arbeid, innenfor hvert av de praktisk-teologiske fagfeltene liturgikk, pastorallære, sjelesorg, homiletikk og religionspedagogikk
- Seminaret driver formidling gjennom diverse relevante fora og utgir Nytt norsk kirkeblad

Intern fagutvikling og forskning

Forskning og faglig arbeid for den enkelte vitenskapelig ansatte 2012

Sivert Angel utarbeidet sammen med Geir Hellemo og Margunn Sandal forskningssøknaden *Religion, Science and the Everyday Perception of Nature*. Forskningsopphold i Tyskland våren 2013 resulterte i paper presentert på internasjonal reformasjonshistoriekonferanse i Oslo i mai og i artikkelen "*Preachers as Paul: Learning and Exemplarity in Lutheran Funeral sermons for Preachers. A Motif – Perspective on Faith and Works in Face of Death*" som vil bli publisert i konferansebindet. Mye tid er brukt til å omarbeide doktoravhandlingen til bok. Angel deltok på den internasjonale reformasjonshistorieforeningens konferanse i Tyskland i juni, og på den internasjonale homiletikkforeningens konferanse i Tyskland i august, og han bidro med foredrag på TFs videreutdanningskurs for prester *Av jorden skal du igjen oppstå*, og i oktober med foredrag og på PTS' videreutdanningskurs om presten som liturg og teolog i trosopplæringen. Angel har vært redaktør for Nytt norsk kirkeblad og har bidratt jevnlig med ledere og tekstgjennomganger til bladet.

Eivind Berthelsen begynte som førsteamanuensis i sjelesorg 1.8. Ved siden av undervisning på 9. semester og avsluttende har Berthelsen skrevet en bokartikkel innen religionspsykologi om prestens rolle på sykehus. Boken forventes utgitt 2013. Berthelsen har også tatt initiativ til å etablere et forskningsprosjekt som har arbeidstittelen *Balansekunstnerne* som skal se på hvordan menighetsprester erfarer og reflekterer over egen sjelesorgpraksis. Prosjektet utføres i samarbeid med professor Hans Stifoss-Hanssen ved Diakonhjemmet høgskole og skal publiseres i et egnet tidsskrift. Berthelsen ble hyret inn som underviser på etterutdanningskurset på TF *Av jorden skal du igjen oppstå*. Berthelsen er leder av samarbeidsutvalget for utdanning fra august 2012.

Marit Bunkholt sluttet ved PTS sommeren 2012, men hadde noe undervisning og oppgaver knyttet til avslutningen av arbeidsveilederutdanningen i første del av høstsemesteret.

Hilde Guttormsen i 2012 hatt 10 % stilling med ansvar for stemmebruksundervisningen ved seminaret.

Geir Hellemo arbeidet våren 2012 med å utvikle prosjektsøknad innenfor forskningsrådets SAMKUL-satsing sammen med Margunn Sandal og Sivert Angel. Søknaden, som bar tittelen *Religion, Science and the Everyday Perception*, fikk ikke midler fra Forskningsrådet, men ble et viktig samarbeidstiltak med stort potensiale for videre forskning ved seminaret. For øvrig har Hellemo arbeidet videre innenfor redaksjonsgruppen med ferdigstilling av manuset til *Transcendens and Sensoriness. Perceptions, Revelation and the Arts*. Redaksjonen forhandler videre med Brill om utgivelse. Redaksjonsarbeidet er omfattende og krevende, men faglig stimulerende. Han har også tatt initiativ til et bokprosjekt innenfor liturgikk, hvor alle ansatte ved seminaret som gjennom de siste 15 årene har arbeidet innenfor fagfeltet, vil delta. Boka er planlagt som en artikkelsamling som

dokumenterer ulike faglige innfallsvinkler til liturgikkfaget ut fra nyere forskning. Målgruppen er studenter, prester og andre i menighetene som arbeider med gudstjeneste. Bidragsyterne vil presentere sine bidrag for hverandre på to dagsseminar våren 2013 med sikte på utgivelse samme år.

Publisering:

-“To See with Open Eyes”, *Transfiguration. Nordic Journal of Religion and the Arts* 2010/11. Museum Tusulanum Press, Copenhagen 2012, p. 91-102.

-“Det vakre i teologi og kirkekunst”, *Teologisk tidsskrift* 4/2012, s.377-395.

-“Religiøse rom i senmoderniteten”, *Nytt norsk kirkeblad*, 3/2012, s. 4-11.

Halvard Johannessen konsentrerte seg i vårsemesteret om undervisning og praksisadministrasjon, og brukte høstsemesteret hovedsakelig til sitt avhandlingsarbeid om spiritualitet. Johannessen foredro på fagseminar om menighetsutvikling i folkekirken på MF 27.3.

Publisering:

“Church Development in Church of Norway” i *Exploring a Heritage* [Church of Sweden Research Series vol. 5] Oregon: Pickwick Publications s.137-155.

Elisabeth Tveito Johnsen har publisert en fagfelleurdert artikkel i 2012. Året har vært preget av avhandlingsarbeid med fokus på de to siste artiklene som skal inngå i avhandlingen, samt ferdigstilling av vitenskapsteoretisk essay og arbeid med innlednings- og metodekapittel. Johnsen deltok i august på PhD-kurs arrangert av The Research School Religion Values Society der temaet var analyse av empirisk materiale. Johnsen har deltatt på faglige samlinger for PhD-studentene ved TF, i forskergruppen LETRA ved MF, og i Norsk religionspedagogisk forskerforum. Johnsen var faglig ansvarlig for videreutdanningskurset “Presten som liturg og teolog i trosopplæringen”.

Publisering:

”Hvordan medierer undervisningspreget trosopplæring kristen tro og tradisjon? En Vygotskij-inspirert analyse av læringssituasjoner i Den norske kirkes trosopplæring.” *Teologisk tidsskrift* 2/2012 s.136-165

Merete Thomassen avsluttet sitt engasjement ved PTS 30. juni 2012. Hun begynte da som prostiprest i Østre Romerike prosti. Hun fortsatte i høstsemesteret på timebasis med å følge opp profesjonsstudentene med faglig-sosiale tiltak. Hun brukte stipendmidler fra Areopagos til å skrive i én måned på bokprosjektet ”Når dere ber”. *Om bønnespråk i Den norske kirke* og fikk avtale med Verbum forlag om publisering.

Publisering:

“Constructions of Gender, Liturgies and Dichotomies from a Norwegian Perspective” i *Exploring a Heritage* [Church of Sweden Research Series vol. 5] Oregon: Pickwick Publications s. 191-206.

Henrik Ødegaard (20 + 20 %) har sammen med timelærer ansvar for gudstjenestespilling og undervisning i praktisk liturgikk. I 2012 har Ødegaard også komponert ny musikk til alle de bibelske salmene som er foreslått til gudstjenestebruk i gudstjenstereformen. Arbeidet som representerer en milepæl innenfor genren i norsk sammenheng, er under publisering i seminarets skriftserie.

Gunnfrid Ljones Øierud hadde fødselspermisjon til midten av oktober, og brukte i hovedsak den resterende tida av 2012 til innspurt i arbeidet med doktoravhandlinga.

VURDERING: Seminarets ansatte har arbeidet godt med forskning i 2012. Selv om seminaret ikke fikk tilslag på søknaden til Forskningsrådet om naturoppfatning og religion, representerer initiativet om å være med i konkurransen om særdeles etterspurte midler - og med krav om avansert søknadstekst som ble vurdert av en internasjonal faggruppe - en milepæl i seminarets faglige ambisjonsnivå. For øvrig viser publikasjonslisten en rekke bidrag innenfor internasjonale faglige sammenhenger. Samtlige faglige bidrag plasseres trygt innenfor den praktiske teologiens fagfelt. En rekke bidrag behandler eksplisitte utfordringer ved virksomheten i DnK. Seminaret oppfatter balansen mellom praksisnære forskningsprosjekt og arbeidet med mer overordnede praktisk-teologiske problemstillinger som god.

Produksjonen av doktoravhandlinger er langsiktige prosjekt som erfaringsmessig har en tendens til å overskride stipulerte tidsrammer. Seminaret har lagt til rette for at avhandlingene som er under arbeid, blir ferdigstilt. Seminaret er tilfreds om de bebudede avhandlingsinnleveringene finner sted i 2013.

Formidling

Nytt norsk kirkeblad

Mål: Seminaret utgir 8 nummer av *Nytt norsk kirkeblad*. Kvaliteten er god. Abonnementstallet opprettholdes. Det er gitt ut 8 nummer av NNK, som planlagt. Numrene gjøres også tilgjengelige på nett. Abonnementstallet ved utgangen av 2012 var ca 450. Innektene har vært som budsjettert og utgiftene litt lavere. (Først og fremst fordi siste nummer ikke ble betalt innenfor året.) Sivert Angel har vært redaktør og ansvarlig for det homiletiske arbeidet i bladet. Thomas Ekeberg-Andersen har vært redaksjonssekretær. Redaksjonen har ellers bestått av Jan Christian Kielland, Steinar Ims, Kjersti Østland Midttun, Beate Fagerli og Anne Hilde Laland. NNK har de siste årene intensivert arbeidet med aktuell debatt. Seminaret ser på dette som viktig.

Faglig samarbeid

PTS og TF

PTS' og TFs ledelse har i 2012 gjennomført fem ledermøter (nivå-1 møter) hvor det er blitt samtalt om saker som angår begge enhetene.

Samarbeidsutvalg for utdanning med medlemmer fra TF og PTS, samt studentmedlemmer, har i fire møter diskutert studiesaker som angår både PTS og TF. Samordning av videreutdanning har også vært en viktig del av arbeidet.

Seminaret deltar i fellesmøtene mellom utdanningsinstitusjonene og KR/KM.

VURDERING: Samtaleklimaet i møtene med fakultetet er jevnt over godt, men institusjonene vi har fremdeles et forbedringspotensiale vedrørende gjennomføringsevne på samarbeidstiltak.

PTS og KUN

I løpet av 2012 gjennomførte TF ny vurdering av teologiutdanningen i Tromsø etter at det ble gitt midlertidig godkjenning for tre år siden. Rektor ved PTS har bidratt som faglig instans i arbeidet. KUN er fremdeles formelt underlagt seminaret og økonomisk-administrativt knyttet til PTS. PTS mottar tildeling på vegne av begge enheter og fordeler denne. PTS har ansvar for felles rapportering og møter for begge enheter i styringsdialog med departementet med KUN som deltaker på samtals siste del.

VURDERING: KUNs søknad til fakultetet innfrir på tilfredsstillende vis de krav som ble stilt til institusjonen for tre år siden. Det borger for en fagutvikling ved KUN som på overordnet nivå betraktes som tilfredsstillende.

KUNs søknad blir imidlertid ikke vurdert uavhengig av søknaden fra UiT/IHR som ikke har lyktes med å innfri på permanent basis de krav som fakultetet stilte for tre år siden (jfr KUNs årsrapport).

Norway House

Mål: Seminaret utfører sekretariatsfunksjonen for bruk av Norway House på en tilfredsstillende måte og arbeider for at huset blir godt utnyttet.

Seminaret i 2012 hatt sekretariatsfunksjonen for bruk av Norway House i Minnesota, hvor det disponeres 3 rom i et hus på Luther Seminary. Utnyttelsen av NH rapporteres til Kompetanserådet i februar hvert år. NH har hatt egne nettsider og distribuerer informasjon til relevante gjester før hovedsøknadsfristene 15.3. og 15.9.

VURDERING: Bruken av Norway House i 2012 har vært litt lavere enn i 2011. Fra 15.4. til 21.8. var huset konstant i bruk. Det var også leietakere fra 13.9 til og med 2. desember.

Nasjonalt fagråd

I 2012 ble fagrådsmøtet holdt på MF 14. og 15. mai. Halvard Johannessen har vært PTS sin representant i arbeidsutvalget som planla fagrådsdagene. Fagdagen fokuserte på øvelser i profesjonsutdanning. I tillegg til orienteringer fra alle lærestedene diskuterte fagrådsmøtet oppmøteplikt, innpassing av studier, tilrettelegging av studier for § 5-studenter, funksjonshemmede studenter, og – sist men ikke minst – fremtiden for de praktisk-teologiske utdanningene i Norge.

VURDERING: Rådet er det viktigste kontaktpunktet mellom de praktisk-teologiske utdanningsinstitusjonene i Norge og de årlige møtene fungerer som viktige møtepunkt.

Styringsgruppa for Veien til prestatjeneste

Halvard Johannessen representerte PTS på fagdag og styringsgruppemøtet 28.3. Rigmor Smith-Gahrsen møtte til møtet 12.9.

VURDERING: Styringsgruppa er et viktig møtested for samtale om stiftspraksis og dyktiggjøring til prestatjeneste. VTP-møtene tar opp aktuelle saker og går alltid gjennom de ulike partenes erfaringer med stiftspraksisopplegget og foreslår eventuelt forbedringer. Tema for fagdagen i 2012 var hvordan

ordinasjonssamlingene forbereder studenten til ordinasjon og prestetjeneste og hvordan samlingene må planlegges med dette for øye.

PTS sitter i *KIFOs representantskap* ved Sivert Angel og betaler en avgift på 30.000 til KIFO per år.

Se sist i rapporten for en oversikt over andel av totalforbruket brukt på forskning, fagutvikling, formidling og faglig samarbeid.

4. REKRUTTERING

Engasjementet av Merete Thomassen i 50 % stilling for å arbeide med rekrutteringstiltak, ble terminert sommeren 2012 da prosjektperioden utløp. Seminaret leide imidlertid Thomassen inn på timebasis for å følge opp studentmiljøtiltak i høstsemesteret.

VURDERING: Seminaret er ikke tilfreds med tallene for uteksaminerte studenter for 2012. Vi nådde ikke normtallet på 25 halvårsekvivalenter, men landet på 19. Både 4. 9. og 12. semesteremnene har hatt for få studenter (se under undervisning). Antallet studenter som startet på cand.theol. programmet var imidlertid relativt godt i det 17 studenter begynte på 1. semester høsten 2012.

I forbindelse med termineringen av Merete Thomassens engasjement har en drøftet inngående hvilke strategier en skal benytte i tida framover for på langsiktig vis å bedre rekrutteringen. Spørsmålet vedrører studiets faglige profil, oppfølging av studenter på ulike nivå, studentmiljø i sin alminnelighet, presentasjon av studietilbud via internett, synlighet i media, tilstedeværelse blant potensiell søkere i menighet, på skole, sommerleir, ungdomsmiljø osv. Seminaret oppfatter at Thomassens nærvær på ulike arenaer i studiemiljøet har representert et positivt faglig-sosialt bidrag som har vært høyt verdsatt. Ny ansvarsfordeling for de ulike sidene ved rekrutteringsvirksomheten vil bli fordelt i staben i løpet av våren 2013. Miljøet som helhet har imidlertid store utfordringer med å gjennomføre utadrettede tiltak på permanent basis som er rekrutteringsfremmende. Se for øvrig årsplan for 2013 hvor de ulike rekrutteringstiltakene som en arbeider med, er omtalt i en samlet bolk.

Se sist i rapporten for en oversikt over andel av totalforbruket brukt på rekruttering.

5. ORGANISERING OG PERSONALARBEID

Hovedmål 6 og 7 ihht tildelingsbrev

Seminaret skal

- ha en intern organisering og oppgavefordeling som sikrer effektivitet og kvalitet og en tilfredsstillende styring og kontroll med seminarets samlede virksomhet
- drive målrettet personalplanlegging og ellers sikre motiverende og endringsvillig arbeidsmiljø

Seminarets mål:

- *Seminaret organiseres, styres og drives på en effektiv, åpen og oversiktlig måte og ressurser utnyttes så godt som mulig.*

Styre

Styrearbeid

Seminarets øverste organ er styret med ni medlemmer. Sittende styre fungerer fra november 2011 til oktober 2015. Det ble holdt fire styremøter i 2012: 8. februar, 10. april, 17. september og 26. november.

Styremedlemmer i 2012:

<u>Representert instans</u>	<u>Medlemmer:</u>	<u>Varamedlemmer:</u>
Bispemøtet:	Solveig Fiske (nestleder)	Helga Byfuglien
Kirkerådet:	Mari Wirgenes	Øyvind Meling
Kirkerådet:	Ørnulf Elseth	Synnøve Hinnaland Stendal
Ansatt ved Det teologiske fakultet:	Trond Skard Dokka (leder)	Hallgeir Elstad
Ansatt ved Det teologiske fakultet:	Aud V. Tønnessen	Tarald Rasmussen

Studenter TF:	Ragnhild Opsahl	Andreas Ihlang Berg
Ansatte ved PTS:	Elisabeth T. Johnsen	Merete Thomassen (vår)
		Eivind Berthelsen (høst)
Studentene ved PTS (uten stemmerett):	Eystein A. Elde (vår)	Ingen vara
	Anne Kempe (høst)	Ingen vara
KUN (uten stemmerett):	Stig Lægdene	Ole Danbolt Mjøs

Ved overgangen til 2013 går Aud Tønnesen ut som representant og blir erstattet av Hallgeir Elstad. Ny vara for Hallgeir Elstad er Kjetil Hafstad.

Styringssamtale

Det ble gjennomført dagsmøte med departementet 31. mai 2012.

Administrasjon

Administrative stillinger

PTS har en administrasjon som består av kontorsjef og førstekonsulent. Kontorsjefen har overordnet ansvar for plan-, rapport- og økonomiarbeidet i tillegg til å arbeide administrativt med undervisningen. Førstekonsulenten har ansvar for lønns- og regnskapsarbeidet, post, arkiv- og resepsjonstjenester. Det er tett kontakt, men ikke overlapping i arbeidsoppgaver og kompetanse. Det er ikke planlagt endringer i administrasjonen ved PTS i 2012.

Miljøarbeid

Mål: *Seminaret har et miljøvennlig forbruksmønster.*

Seminaret har som mål å forbruke på en miljøvennlig måte. Vi begrenser papirbruk og resirkulerer. Vi bruker i liten grad engangsservice. Flyreiser begrenses i den grad det er mulig. Seminaret begrenser også utskifting av inventar.

Etiske retningslinjer

Mål: *Seminaret driver sin virksomhet etisk forsvarlig.*

Seminaret søker å drive sin virksomhet etisk forsvarlig. Vi er kjent med "Etiske retningslinjer for statstjenesten" og formidler kunnskap om disse videre til seminarets studenter. Det er ikke gjennomført noen systematisk vurdering av risiko for misligheter – økonomiske eller andre - (for eksempel ved hjelp av risikokart) fordi vi mener dette er unødvendig (kost – nyttevurdering). Risikotenkningen tas imidlertid inn i forbindelse med budsjett og regnskapsarbeid og i plan og rapportrutinen (jfr særlig langtidspan og årsplan). Seminaret arbeider dessuten jevnlig med maktperspektiver i kommunikasjon

Anskaffelser

Mål: *Seminaret følger anskaffelsesregelverket*

PTS oppdateres seg stadig på anskaffelsesregelverket. Vi har sjelden store anskaffelser. For en del typer innkjøp (møbler og IT) kan PTS også benytte UiOs avtaler.

Klart språk

Mål: *Seminaret bruker et klart og tydelig språk i skriftlig og muntlig kommunikasjon.*

Det er i 2012 i forbindelse av innføring av nye nettsider arbeidet med å bruke mer nynorsk ved seminaret. Vi er ikke i mål med dette, men vil fortsette fokuset i 2013.

Personale

Mål:

- *Seminaret har en tjenlig stillingssammensetning slik at undervisningsbehov blir dekket på en tilfredsstillende måte. Faglig ansatte har i størst mulig grad førstekompetanse.*
- *Seminaret opprettholder et kompetent, inspirerende og nyskapende arbeidsmiljø med høy trivsel.*
- *Seminaret fortsetter med å være en IA-virksomhet.*

PTS har i2012 hatt følgende personale:

- Eivind Berthelsen, førsteamanuensis, faglig ansvarlig for sjelesorg (starta 1.8.2012)
- Marit Bunkholt, høgskolelektor, faglig ansvarlig for sjelesorg (sluttet høsten 2012)
- Geir Hellemo, rektor, faglig ansvarlig for liturgikk

- Halvard Johannessen, høgskolelektor, faglig ansvarlig for pastorallære, praksisleder
- Sivert Angel, førsteamanuensis, faglig ansvarlig for homiletikk
- Gunnfrid L. Øierud, PTS stipendiat med kommunikasjonsteoretisk analyse av gudstjenester som sitt hovedfelt i avhandlingsarbeidet (permisjon til midten av oktober).
- Elisabeth Johnsen, høgskolelektor, faglig ansvarlig for religionspedagogikk
- Merete Thomassen, prosjektstilling, liturgikk og samarbeid med TF om profesjonsutdanningen (slutter 30.1.2012 innleid på timebasis til faglig sosiale tiltak + bedømmelse h 2012)
- Hilde Guttormsen, logoped og lærer i stemmebruk, 10 % stilling
- Organist Henrik Ødegaard, lærer i praktisk liturgikk, 20 % stilling + 20 % til prosjekt bibelske salmer
- Rigmor Smith-Gahrnsen, kontorsjef (praksisansvarlig avsluttende)
- Bjørg Michaelsen, førstekonsulent

Timelærere:

- Organist Kåre Nordstoga, timelærer i praktisk liturgikk
- Avdelingsleder Thom Magne Rafoss, timelærer i kirkerett

Seminaret har dessuten en fast gruppe prester som i nært samarbeid med praksisleder står for veiledertjenesten i menighet og institusjon. Alle timelærere og veiledere lønnes etter tariff som benyttes ved Universitetet i Oslo eller i Presteforeningen for tilsvarende virksomhet.

Følgende personer har vært ansatt på Kirkelig utdanningscenter i nord i 2012:

- Bjørg Abrahamsen, førstekonsulent
- Bernd Krupka, førsteamanuensis, faglig ansvar for studieretning kateket
- Stig Lægdene, rektor, faglig ansvar for studieretning prest
- Line Merete A. Skum, universitetslektor, faglig ansvar for studieretning diakon
- Ragnhild Strauman, førstelektor, faglig ansvarlig for studieretning kirkemusikk

Antall årsverk		2012		
PTS	Total	Kvinner	Menn	
Eivind Berthelsen (fom 1.8.)	0,42			0,42
Marit Bunkholt (100 % tom 31.7., 75 % tom 31.9.)	0,71	0,71		
Hilde Kulseth Guttormsen (10 %)	0,10	0,10		
Geir Hellemo	1,00			1,00
Sivert Angel	1,00			1,00
Halvard Johannessen (Delvis forskningssemester h 2012, barselspermisjon 2 uker h 2012)	1,00			1,00
Elisabeth T. Johnsen (Delvis forskningssemester høsten 2012)	1,00	1,00		
Bjørg Michaelsen, ADM.	1,00	1,00		
Rigmor Smith-Gahrnsen ADM	1,00	1,00		
Merete Thomassen(100 % tom 30.6).	0,50	0,50		
Henrik Ødegaard (40 %)	0,40			0,40
Gunnfrid L. Øierud (barselspermisjon til 15.10.)	1,00	1,00		
SUM PTS	9,13	5,31	3,82	
KUN	Total	Kvinner	Menn	
Bjørg Abrahamsen, ADM	1,00	1,00		
Bernd Krupka	1,00			1,00
Stig Lægdene	1,00			1,00
Line Skum	1,00	1,00		
Ragnhild Strauman (3 mnds forskningspermisjon i 2012)	1,00	1,00		
SUM KUN	5,00	3,00	2,00	

Antall årsverk	Total	Kvinner	Menn
Totalt PT +KUN	14,13	8,31	5,82

Personalarbeid

Ledelsen har også i 2012 gjennomført medarbeidersamtaler med medarbeiderne. PTS bruker ukentlige stabsmøter til løpende samtaler om virksomheten for at personalet skal være informert og kunne støtte hverandre i arbeidet. Stabsdager som i 2012 ble holdt 6.-7. mars og 1.-2. november, er blitt brukt til å fokusere på arbeidsfordeling, trivsel og stabskultur.

Rekruttering og personalplanlegging

PTS har i 2012 gjennomført to utlysninger og bedømmelsesprosesser for vitenskapelige stillinger. Styret har også arbeidet med retningslinjer for ansettelsesprosesser, ikke minst med tanke på den nært forestående utlysningen av rektorstillingen.

Marit Bunkholt avsluttet sitt åremål 1. august 2012. Per 1.8. startet Eivind Berthelsen som sjelesorglærer.

Stipendiatstillingen etter Gunnfrid Øierud ble også utlyst. Angela Timmann-Mjaaland starter i stipendiatstillingen 15.3.2013.

Sykefravær - IA-avtale

Mål: PTS praktiserer IA-avtalen inngått i 2012.

PTS inngikk IA-avtale i 2010 og fornyet den i 2011. I arbeidet fokuseres det på tilstedeværelse og trivsel i arbeidsmiljøet. Sykemeldte er fulgt opp ihht IA-avtalen. Halvard Johannessen har vært seminarets verneombud. Ingen ansatte ønsket i 2012 gjennomgang av arbeidsplass med ergoterapeut i løpet av 2012.

Totalt fravær hos PTS og KUN var 3.08 %. Dette inkluderer egenmelding, legemeldt fravær, fravær pga barns sykdom og foreldrepermisjoner.

Foreldrepermisjon og legemeldt fravær

Fra og med 2012 legger PTS og KUN fravær inn i støttesystemene fra DFØ. Tidligere år har dette ikke blitt gjort. Vi kan da hente fraværs- og sykemeldingsstatistikk fra systemet, men det finnes ikke sammenlikningstall å ta ut. Det er derfor noe usikkert om tallene fra 2012 er helt sammenliknbare men tallene fra 2009-2011, dvs om de er regnet ut på samme måte som i 2012.

--Foreldrepermisjon:

PTS: En kvinnelig ansatt ved PTS hadde foreldrepermisjon til og med 14.10. (181 permisjonsdager). En mannlig ansatt tok ut to ukers farspermisjon ved fødsel (10 dager).

(I 2011 ble det tatt ut 40 dager foreldrepermisjon ved PTS, 25 dager av menn og 15 dager av kvinner. I 2010 40 dager og 2009 232 dager, alt kvinner).

--Sykefravær:

Ved PTS er det meldt følgende fravær i 2012: Menn 14 dager i 50 %, kvinner: 13 dager i 100 % og 27 i 50 %.

Ved KUN er det meldt følgende fravær i 2012: Kvinner: 13 dager i 100 %, 20 dager i 50 % og 23 dager i 20 %.

(Legemeldt sykefravær var 86 dager i 2011, 12,5 ved KUN (kvinner) og 73,5 ved PTS (1 dag menn og 72,5 dager kvinner). Fraværet var 81 dager i 2010 og 151 dager i 2009, alt kvinner.)

Likestilling - kjønn

Mål: Seminaret holder fokus på likestilling både mht driften og i undervisningsvirksomheten.

Kjønn og likestilling er et sentralt anliggende i seminarets undervisning. Det er i 2012 tematisert i egne ressursforelesninger, men er også viktig i veiledning og når det er fokus på makt og kommunikasjon.

Seminaret ønsker lik kjønnsfordeling i stillinger ved seminaret. I 2012 har PTS hatt ansatt 6 kvinner og 5 menn.

En kvinne ble avløst av en mann midt i året.

Også ved representasjon i styrer og råd tilstrebes kjønnsmessig balanse. Seminaret er dessuten opptatt av å sørge for at det er balanse i forholdet mellom kvinner og menn på ulike arrangementer som seminarer og kurs. Ved utgangen av året gis det oversikt over ansatte mht kjønn, lederstillinger og relativ lønn.

Oversikt over ansatte ved seminaret mht kjønn og lønn (time- og hjelpelærere er ikke tatt med):

Totalt 2012	Lederstillinger		Øvrige stillinger			
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn		
PTS – tilsatte årsverk (personer)	5,31 (6)	3,82 (5)	1	1	4,31 (5)	2,82 (4)
KUN tilsatte årsverk/personer	3	2	0	1	3	1
TOTAL tilsatte årsverk (personer)	8,31 (9)	5,82 (7)	1	2	7,31 (8)	3,82 (4)

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling i %	59 %	41 %	33,3 %	66,7 %	66 %	34 %
Gj.snitts årslønn, full stilling (i 1000 kr)	493	548	513	657	490	504
Kvinnerns lønn i prosent av menns	90 %	100 %	78 %	100 %	97 %	100 %

Likestilling - etnisitet, religion og funksjonsnedsettelse

PTS har i 2012 ikke hatt ansatte med innvandrerbakgrunn eller funksjonsnedsettelse. Faglig ansatte ved seminaret må være medlemmer i Den norske kirke. Våren 2012 hadde seminaret en døv student som gjennomførte TEOL2010, 4. semester.

VURDERING: Jobbtrivselen er høy på PTS, fraværsprosenten relativt lav. Det sykefraværet som finnes bunnere ikke i trivselsfaktorer. De ansatte opplever PTS som et inspirerende og viktig arbeidssted.

Ny sjelesorglærer ble godt integrert i løpet av høstsemesteret både i undervisning og personalgruppa.

Forskningsaktiviteter er også i gang.

Arbeidspresset kan til tider være høyt og utfordringene mht å kombinere faglig arbeid med undervisningsarbeid og administrasjon må stadig fokuseres. Det er også krevende for de ansatte å måtte arbeide tett med enkelte studenter som trenger spesiell oppfølging og veiledning. Det samarbeides imidlertid godt om disse krevende tingene i staben.

I forbindelse med at TF la fram rapport om kjønnsbalanse og arbeidsmiljø ved fakultetet fokuserte også PTS spesielt på dette. Det vil også bli fulgt opp videre

Se sist i rapporten for en oversikt over andel av totalforbruket brukt på administrasjon og generell drift.

6. ØKONOMI

Hovedmål 6 ihht tildelingsbrev

Seminaret skal

- ha en intern organisering og oppgavefordeling som sikrer effektivitet og kvalitet og en tilfredsstillende styring og kontroll med seminarets samlede virksomhet

Seminarets mål:

Seminaret sørger for en god og velordnet økonomiforvaltning og setter opp budsjett som gjør at seminaret kan utføre sine oppgaver innenfor de tildelingsrammene som er gitt.

Seminaret følger Reglementet for økonomistyring i staten og følger og oppdaterer intern økonomiinstruks og rutinebeskrivelser

Regnskap

Seminaret (PTS + KUN) har i 2012 disponert kr. 12.343.000 under **kap. 1591 Post 01 Driftsutgifter**.

Seminaret fikk et inntektskrav knyttet til virksomheten under **kap. 4591, post 01 Ymse inntekter** pålydende 1.743.000.

Opprinnelig basistildeling under kap 1591 var i følge departementets foreløpige tildelingsbrev på kr. 10.669.000. I tillegg kom resultatmidler på til sammen 1.338.000 kroner som ble fordelt i februar 2012. I brev av 19. april 2012 ble overførte midler fra 2011 tildelt. Tildelingen ble da totalt 12.169.000 kroner. 5. november 2012 ble tildelingen korrigeret på grunnlag av lønnsøkninger og økt til 12.343.000. Inntektskravet under kap. 4591, post 01 på kr. 1.743.000 ble ikke endret gjennom året. Seminaret ble gitt anledning til merforbruk på post 01 mot tilsvarende merinntekt på kap. 4591. Nettobeløpet til disposisjon har dermed vært 10.426.000.

Opprinnelig fordeling mellom PTS og KUN ga PTS en budsjetteringsramme på post 1591 på kr 6.747.600 og et inntektskrav på 1.392.000. KUN fikk en budsjetterramme på 3.921.400 og et inntektskrav på 351.000. Etter sist korrigerende tildeling fikk PTS en tildeling på 7.680.700 og KUN 4.662.300. Inntektskravene for det to enhetene ble ikke endret gjennom året.

I budsjettet for 2012 la PTS opp til et forbruk på 6.964.908 og en inntekt på 1.005.726. PTS-budsjettet ble

ikke formelt revidert i løpet av året. KUN budsjetterte med et forbruk på 4.530.400 og en inntekt på 510.000. KUN reviderte heller ikke budsjettet i 2012. I regnskapsrapporten til departementet per august 2012 ble beløpet for forventet forbruk og inntekt nedjustert. Totalt forventet PTS og KUN da forbruk på 11.851.000 og inntekter på 1.013.000.

Resultatet for 2012 viser et samlet forbruk på kap 1591 post 01 på kr. 11.081.342. (6.635.254 hos PTS og 4.446.087,66 hos KUN) og inntekt under kap 4591, post 01 på kr 963.600 (751.834 hos PTS og 211.766 hos KUN). Inntektsbeløpet er ført under diverse inntekter 334101. (Refusjon av syke- og foreldrepenger, som var på 316.911 (hvorav 243.891 hos PTS og 73.020 hos KUN) er ikke med her.)

Av forbruket pr. 31.12.12 (11.081.341,58 inkl. aga) var kr. 5.434.799,37 lønn for PTS og 2796.417,56 lønn for KUN. (Samlet kr. 8.231.216,93 inkl. aga.) Det ble benyttet kr. 1.200.454,55 på varer og tjenester ved PTS og kr.1649.670,10 ved KUN. (Samlet kr. 2.850.124,65.)

Inntektene på kap. 4591 (ekskl. refusjon av syke- og foreldrepenger) var pr. 31.12.12 på kr. 963.599,66 hvorav kr. 751.834,16 er ført som inntekter ved PTS, og kr. 211.765,50 ved KUN.

Inntekter ved Det praktisk-teologiske seminar (til sammen 751.834,16): Inntekter ifb kurset ”Preste og teolog i praksis” 2011,24.049; inntekter ifbm kurslederkurs gudstjenestereformen 175.801,00; inntekter ifb m Nytt norsk kirkeblad 115.703; salg av bøker i skriftserien 2.580; husleieinntekter Norway House 2.000; videresalg av lovsamling 360; refusjon av utgifter til kapelldrift fra TF 20.662; støtte fra TF til ekskusjon 4. semester 20.000; refusjon for studiepoeng fra 2010: 11.060; refusjon av ekstraavgifter til ekskursjon på avsluttende 7.522; refusjon av utgifter i forbindelse med deltakelse i AVU-kurset 74.499; deltakeravgift trosopplæringskurs 106.000; støtte fra Kompetanserådet til trosopplæringskurs; deltakeravgift Jervellseminar 26.550; støtte fra Bergensfondet til Jervellseminaret 12.000; støtte fra Chr. Bruunstiftelsen til Jervellseminaret 15.000; refusjon fra TF av lønn til Merete Thomassen 33.774; refusjon fra TF av utbetaling i forbindelse med rekrutteringsbesøk 4.370.

Ved Kirkelig utdanningscenter i nord fordeler inntektene (totalt 211.765,50) seg slik: Kontorutleie: 30.000; Jubileumsboka: 50.000, innbet ifbm prosjekt 121: 30.000, Boksalg 610, tilskudd til bokutgivelse: 30.000, Innbet prosjekt 131: 38.330, offergaver 40.530,50, div inntekter 2.295.

S-prerapporten, som er oversendt til departementet og Riksrevisjonen 9. januar, viser som anført over, at det totalt er benyttet kr. 11.081.341,58 (inkl. aga.) og at ymse inntekter i 2012 ekskl. refusjon av sykepenger er på kr. 963.599,66. Seminaret samlet (KUN og PTS) kan dermed vise til et samlet mindreforbruk på kr. 482.258,08 kroner (hvorav mindreforbruk 405.280,24 hos PTS og mindreforbruk 76.977,84 hos KUN). Vi ber FAD om overføring av det underforbrukte beløpet til neste budsjettermin.

Det er ut over dette ikke registrert store uregelmessigheter i driften av Det praktisk-teologiske seminar eller Kirkelig utdanningscenter i nord pr. 31.12.12. Det er heller ikke registrert behov for ompostering av feilaktige posterings ved utgangen av 2012, da nødvendige omposteringer er gjort fortløpende.

Regnskapet for Kap 1591 og Kap 4591 post 01 viser da som følger:

Tildelt basisbevilgning 2011 (opprinnelig)	kr.	10.669.000
Resultatmidler	kr.	1.338.000
+ overført på bakgrunn av regnskapsresultatene i 2011 (19.4.2012)	kr.	162.000
+ lønnskorrigering (korrigert tildeling 5.11.2012)	kr.	174.000
Totalt tildelt 2012 under Kap 1591 post 01	kr.	12.343.000
Inntektskrav 2011 under Kap 4591 post 01	kr.	-1.743.000

Regnskap 2012 under Kap 1591 post 01	kr.	11.081.341,58
Inntekter under Kap 4591 post 01	kr.	-963.599,66
Mindreforbruk	kr.	482.258,08

VURDERING: Seminaret har i 2012 et mindreforbruk (405.280 hos PTS). Dette skyldes først og fremst færre studenter enn planlagt, men aktiviteter er også gjennomført til en lavere kostnad enn beregnet. Økonomistyringen fungerer godt og oversikten er god.

fakturamottak-praktikum@teologi.uio.no

Seminaret har i 2012 opprettet e-postadresse for mottak av elektroniske fakturaer. Det er ikke mange som bruker denne ennå, men vi vil arbeide videre for at elektronisk innsending kan erstatte papir.

Innføring av ny kontoplan (i samarbeid med DFØ)

Mål: Seminaret går over til ny kontoplan i løpet av 2012.

PTS er fullservicekunder for lønns- og regnskapstjenester hos DFØ. Det ble fra mars 2012 arbeidet med å innføre ny standardkontoplan fra og med 1.1.2013. Samarbeidet med personer i DFØ-Tromsø fungerer generelt godt, og har også gjort det i forbindelse med dette arbeidet. Siden seminaret er så lite, har vi fått gjøre utviklingsarbeidet uten å oppfylle alle de byråkratiske prosjektprosesskravene. Dette har gjort prosessen effektiv og målrettet mot utviklingen av en kontoplan som er godt tilpasset seminarets reelle behov. Vi er godt fornøyd med prosessen.

Samlet ressursbruk på de ulike områdene

Samlet ressursbruk innen grunnutdanning:

Til grunnutdanning og studentrettet virksomhet regner vi inn følgende poster/prosjekter (jfr regnskapet):

Andel lønn i prosjekt 121 (Drift) og 155 (Samarbeidsstilling/rekruttering-liturgikk)

+ Bibliotek: Andel til håndbibliotek for studenter 126, Kapellet 127, Undervisning 134, Praksis 135, Åpningstur og ekskursjon 137

-Andel lønn: Totalt 9,13 årsverk er utført av ansatte på PTS i 2012 (mot 9,77 i 2011, se punkt 5 Personale). Ved å bruke timeplanene som utgangspunkt for å telle timer til undervisning i grunnutdanningen, finner vi at 1,46 årsverk (mot 1,59 årsverk i 2011) er brukt til undervisning gitt av ansatte i full stilling på PTS. I tillegg har vi regnet inn undervisningen gitt av de to deltidsansatte (0,3 årsverk) og studentrettet undervisningsarbeid i administrasjonen (0,7). Det betyr at 2,46 årsverk er brukt i grunnutdanningen i 2012.

$5.297.190,60$ (total fastlønn inkl AGA) $\times 2,46 / 9,13 = 1.427.282,46$ (mot $1.417.457,25$ i 2011)

-Resten: $(14.086,38 + 360) + (-6.395,03 + 20.666,27) + (172.167,73 + 31.060) + 295.665,31 + (76.164,82 + 7.522,43) = 611.297,91$

Totalt forbruk på studenter/grunnutdanning: 2.038.580 (mot 2.430.337 i 2011)

Inntekt på hovedområdet: 59.608,70 (mot 189.218 i 2011)

Utregningen viser at 29,70 % av totalforbruket ved PTS i 2011 ble brukt på grunnutdanning (mot 32,3 % i 2011).

Samlet ressursbruk innen etter- og videreutdanning:

Andel av lønn i prosjekt 121 (Drift) og 155 (Samarbeidsstilling/rekruttering-liturgikk) + AVU 139,

Trosopplæringskurs 141 og Jervell-seminaret 143. Dessuten legges inntekt (som er kommet inn i prosjekt 121) fra deltakelse i Gudstjenestereformkurs og Prest og teolog i praksis til.

-Andel av lønn: Her er innsatsen regnet ut i forhold til arbeidstid (regnet i uker) rapportert for EVU-arbeid, både planlegging og gjennomføring. *Til sammen er 0,49 årsverk brukt på EVU (mot 0,46 i 2011).*

$5.297.190,60$ (total fast lønn) $\times 0,49 / 9,13 = 284.296$ (mot 251.749 i 2011)

-Resten: $0 + (-69.498,52 + 74.498,52) + (-164.110,43 + 206.000) + (-5.910,78 + 53.550) = 94.528,76$
(Inntekter gudstjenestereformkurs og Prest og teolog i praksis: 175.801 + 24.049,44.)

Totalt forbruk på EVU: 378.825 (mot 388.596 i 2011)

Inntekt på hovedområdet: 199.840 (mot 529.899 i 2011)

5,52 % av totalforbruket er bruk på EVU (mot 5,2 % i 2011).

Samlet ressursbruk på faglig (sam)arbeid, forskning og formidling

Andel av lønn i prosjekt 121 (Drift) og 155 (Samarbeidsstilling/rekruttering-liturgikk)

+ NNK 123, Skriftserien 124, Norway House 125, Biblioteket, andel til TF-biblioteket 126, Nasjonalt fagråd 130, KIFO 132, Sanselighet og transcens-prosjektet 133, Veiledning stipendiater 136, Driftskonti faglig ansatte (144, 145, 146, 147, 148, 151, 154, andel av 155)

-Andel lønn: Av de 7,13 faglige årsverkene ved PTS i 2012 skal 3,45 være til forskning og faglig arbeid (45 %

for åremålsansatte 6 år + rektor, 20 % for ansatt i prosjekt 155, og 90 % for stipendiaten + 20 % kontor i 2012)
5.297.190,60 (total fastlønn) x 3,45 / 9,13 = 2.001.676,61 (mot 2.282.160,89 i 2011)
-Resten: (22.943,55 + 115.702,50) + (1.972,50 + 2.580) + 171.005,17 + 80.000 + 2.450 + 30.000 + 14.122,99 + 0
+ 79.161 = 519.937,71

Totalt forbruk på faglig (sam)arbeid, forskning og formidling: 2.521.614 (mot 3.007.355 i 2011)
Inntekt på hovedområdet: 118.282,50

Det betyr 36,74 % av totalforbruket er bruk på faglig (sam)arbeid, forskning og formidling (mot 40 % i 2011).

Samlet ressursbruk på rekruttering

Andel av lønn i prosjekt 155 (Samarbeidsstilling/rekruttering-liturgikk)
+ studentrelaterte tiltak i prosjekt 155

-Andel lønn: 5.297.190,60 x 0,15 / 9,13 = 87.029,42 (mot 136.820,20 i 2011)
-Resten: 28.350,91

Totalt forbruk på rekruttering 115.380 (mot 156.867 i 2011)
Inntekt på hovedområdet: 38.044

1,68 % av totalforbruket er brukt på rekruttering (mot 2,1 % i 2011).

Samlet ressursbruk på administrasjon og generell drift

Andel lønn 121 + 155 (det som er igjen når andelen lønn til grunnutdanning, EVU og forskning++ er tatt bort)
+ Drift i prosjekt 121, Styremøter 122, Personalutv. adm 129

-Andel lønn: Dersom utgangpunktet er 9,13 årsverk, og 2,46 + 0,49 + 0,15 + 3,45 årsverk brukes til henholdsvis grunnutdanning, EVU, rekruttering og faglig arbeid/forskning blir adelen til administrasjon og generell drift 2,58 årsverk (mot 2,30 i 2011). (Dersom vi "regner andre veien", dvs gjennomsnittlig 10 % administrasjon i de 6 vitenskapelige stillingene + 0,125 årsverk i samarbeidsstillingen og 1,25 administrative årsverk, ville vi fått 2,03.)
5.297.190,60 (totale fastlønnsutgifter) x 2,58 / 9,13 = 1.496.906 (mot 1.258.745,81 i 2011)
-Resten: (239.249,10 + 67.045 + 176.846) + 51.752,06 + 20.504,90 = 311.596,06

Totalt forbruk på administrasjon og generell drift: 1.808.502,06 (mot 1.532.364 i 2011)
Refusjoninntekter lønn: 243.891

26,35 % av totalforbruket er dermed gått til administrasjon og generell drift (mot 20,4 % i 2011).